



Enflasyon Düzeltmesi

DEMİRBAŞ (Çok Kısa)

(30.06.2024 Tarihli Bilançolarda)

Bu kitapçık vergisel açıdan yapılacak enflasyon düzeltmesinde rakamsal örneklerle açıklamak için hazırlanmıştır.

Bu kitapçıkta yer alan hesaplamalar manuel olarak yapıldıktan sonra “[EnfJust 7.0](#)” ile kontrol edilmiştir.

Atc Universe

Web sayfamız: <https://atcuniverse.com/>

Elektronik ileti: akademi@atcuniverse.com

Temmuz 2024

1. ÖN BİLANÇO ÖRNEĞİ

İşletme, 2023 yıl sonu enflasyon düzeltmesi yaptıktan sonra bilançosunda;

- 2023 yılında alınmış, 5 yıl faydalı ömrü bulunan ve normal amortisman ayrılan 100.000.-TL bedelli bir demirbaş ile bu demirbaşta ait 20.000.-TL tutarında birikmiş amortisman,
- 50.000.-TL tutarında sermaye, 20.000.-TL tutarında sermaye düzeltmesi olumlu farkları ve 10.000.-TL geçmiş yıllar karları,

Kalmıştır. Bilanço sadece bu kalemlerden oluşmaktadır.

İşletme 01.01.2024-30.06.2024 tarihleri arasında hiçbir faaliyette bulunmamıştır.

İşletme, Tebliğ¹ uyarınca 2024/I. Geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesi yapmamıştır. Bu dönemde sadece 100.000.-TL bedelli bir demirbaş için 5.000.-TL dönem amortismanı ayırmıştır.

İşletmenin 30.06.2024 Tarihli enflasyon düzeltmesi uygulanmamış ön bilançosu² aşağıdaki gibidir:

Bilanço Tarihi-> 30.06.2024	Ad Soyad (Unvan) X Ltd. Şti.
X Ltd. Şti. (30 Haziran 2024 Tarihli) Bilanço	
	Cari Dönem
I- DURAN VARLIKLAR	75.000,00
A) Maddi Duran Varlıklar	75.000,00
1- Demirbaşlar	100.000,00
2- Birikmiş Amortismanlar (-)	25.000,00
AKTİF TOPLAMI	75.000,00
I- ÖZKAYNAKLAR	75.000,00
A) Ödenmiş Sermaye	70.000,00
1- Sermaye	50.000,00
2- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	20.000,00
B) Geçmiş Yıllar Karları	10.000,00
1- Geçmiş Yıllar Karları	10.000,00
C) Dönem Net Karı (Zararı)	-5.000,00
1- Dönem Net Zararı (-)	5.000,00
PASİF TOPLAMI	75.000,00

Bu bilanço üzerinde 2024/II. Geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesi uygulanacaktır.

¹ 560 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği

² Üçer aylık (2024/II geçici vergi döneminde altı aylık) dönemler halinde sürekli yapılan enflasyon düzeltmesinde ön bilanço; dönem sonu işlemleri (dönem amortismanları hariç) yapıldıktan sonra üretilen ve dönem kâr/zararı geçici olarak hesaplanmış ama enflasyon düzeltmesi uygulanmamış bilançoya denir.

Dönem amortismanları, amortismanına tabi kıymetlerde enflasyon düzeltmesi yapıldıktan sonra yeni değerleri üzerinden hesaplanacaktır. Dönem kâr/zararı da 698 hesabın bakiyesine göre, dönem amortismanları yeni değeri üzerinden ayrılıp gider yazıldıktan (ve/veya üretim işletmelerinde önce enflasyon düzeltmesi uygulanmış stoklar için üretim maliyetine atıldıktan) sonra yeniden hesaplanacak ve varsa vergi karşılığı o zaman ayrılarak dönem net kâr/zararı belli olacaktır.

2. TAŞIMA KATSAYISI

Taşıma katsayısı; malî tabloların ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin, bir önceki dönemin sonundaki (yıl içinde işe başlayanlarda, işe başlanılan aya ilişkin) fiyat endeksine bölünmesiyle elde edilen katsayıyı ifade etmektedir.

Haziran 2024 endeksi (3.483,25) ve Aralık 2023 endeksi (2.915,02) TÜİK³ tarafından ilan edilmişti. Buna göre;

Taşıma Katsayısı: $3.483,25/2.915,02= 1,19493^4$ olarak hesaplanmaktadır.

3. DEMİRBAŞIN DÜZELTİLMESİ

Demirbaşın enflasyon düzeltmesi aşağıdaki gibidir:

Düzeltililecek (A)	Katsayı (B)	Düzeltilmiş Tutar (C= A x B)	Fark (D= C-A)
100.000,00	1,19493	119.493,00	19.493,00

3.1. Birikmiş Amortismanın Düzeltilmesi

Ön bilançoda görülen 25.000.-TL tutarındaki birikmiş amortismanın düzeltilmesi aşağıdaki gibidir:

Düzeltililecek (A)	Katsayı (B)	Düzeltilmiş Tutar (C= A x B)	Fark (D= C-A)
25.000,00	1,19493	29.873,25	4.873,25

3.2. Dönem Amortismanının Ayrılması

Dönem amortismanları yeni değerler üzerinden ayrılacaktır. Demirbaşın faydalı ömrü beş yıl ve normal amortisman yöntemi tercih edildiğine göre hesaplama şu şekilde yapılacaktır:

Yeni Değeri (A)	Oran (B= 1/5)	Yıllık Amortisman (C= A x B)	Bu Çeyrek (D= C+4)
119.493,00	%20	23.898,60	5.974,65

3.3. Birikmiş Amortismanın Sağlama Hesabı

Demirbaş için 2023 yılının tamamı ve 2024 yılının altı aylık kısmı olmak üzere toplamda 1,5 yıllık amortisman ayrılmış olması gerekmektedir. Demirbaşın yeni değeri için yıllık amortisman 23.898,60 TL hesaplandığına göre 1,5 yıllık amortisman ($23.898,60 \times 1,5=$) 35.847,90 TL olarak hesaplanmaktadır.

Yukarıda yaptığımız hesaplamaların toplamı da bu sonucu doğrulamaktadır.

Açıklama	Tutar (TL)
Birikmiş Amortismanın taşınmış değeri	29.873,25
2024/II. Çeyrek için dönem amortismanı	5.974,65
Toplam Birikmiş Amortisman...	35.847,90

Enflasyon düzeltmesi yapılmadan ayrılan 2024/I. Geçici vergi dönemi amortismanlarının ikmali için aynı sonuca ulaşan farklı yöntemler de ileri sürülmektedir.

³ Türkiye İstatistik Kurumu (<https://www.tuik.gov.tr/>)

⁴ Gerçek sonuç 1,19493176719199 olmakla beraber, virgülden sonra sadece 5 basamak ileri letilmektedir.

4. ÖZKAYNAKLARIN DÜZELTİLMESİ

Öz kaynak kalemlerinde yapılan enflasyon düzeltme hesapları aşağıdaki gibidir:

Açıklama	Düzeltililecek (A)	Katsayı (B)	Düzeltilmiş Tutar (C= A x B)	Fark (D= C-A)
500 Sermaye	50.000,00	1,19493	59.746,50	9.746,50
502 S.D. Olumlu Farkları	20.000,00	1,19493	23.898,60	3.898,60
570 Geçmiş Yıllar Kârları	10.000,00	1,19493	11.949,30	1.949,30

5. YAPILMASI GEREKEN YEVMİYE MADDELERİ

30.06.2024 Tarihli ön bilançoda enflasyon düzeltmesi için önerilen yevmiye kayıtları aşağıda gösterilmektedir.

1	30.06.2024	Borç	Alacak
	698 Enflasyon Düzeltme Hesabı	3.898,60	
	502 Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları		3.898,60
	Enflasyon düzeltmesi devreden olumlu farkların taşınması		
2	30.06.2024	Borç	Alacak
	255 Demirbaşlar	19.493,00	
	255.01 Önceki bilançodan...	19.493,00	
	698 Enflasyon Düzeltme Hesabı		19.493,00
	Enflasyon düzeltmesi yevmiye kaydı		
3	30.06.2024	Borç	Alacak
	698 Enflasyon Düzeltme Hesabı	4.873,25	
	257 Birikmiş Amortismanlar (-)		4.873,25
	255.01 Önceki bilançodan...	4.873,25	
	Birikmiş amortismanların taşıma katsayısıyla düzeltilmesi		
4	30.06.2024	Borç	Alacak
	770 Genel Yönetim Giderleri	5.974,65	
	257 Birikmiş Amortismanlar (-)		5.974,65
	255.01 Önceki bilançodan...	5.974,65	
	(770/796) Dönem amortismanının "Dönem Kar-Zararı" hesabına aktarılması için gerekli kayıtları ayrıca yapınız.		
5	30.06.2024	Borç	Alacak
	698 Enflasyon Düzeltme Hesabı	9.746,50	
	502 Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları		9.746,50
	500.01 Önceki bilançodan...	9.746,50	
	Enflasyon düzeltmesi yevmiye kaydı		
6	30.06.2024	Borç	Alacak
	698 Enflasyon Düzeltme Hesabı	1.949,30	
	570 Geçmiş Yıllar Karları		1.949,30
	Enflasyon düzeltmesi geçmiş yıllar kârlarının taşınması		
	30.06.2024	Borç	Alacak
	658 Enflasyon Düzeltmesi Zararları (-)	974,65	
	698 Enflasyon Düzeltme Hesabı		974,65
	Enflasyon düzeltmesi 698 hesabın kapatılması		
8	30.06.2024	Borç	Alacak
	690 Dönem Kârı veya Zararı	974,65	
	658 Enflasyon Düzeltmesi Zararları (-)		974,65
	Enflasyon düzeltmesi zararının aktarılması		
9	30.06.2024	Borç	Alacak

Enflasyon Düzeltmesi-Demirbaş (Çok Kısa)

591 Dönem Net Zararı (-)	6.949,30	
690 Dönem Kârı veya Zararı		6.949,30
Enflasyon düzeltmesi 690 hesabın kapatılması		
10 30.06.2024	Borç	Alacak
690 Dönem Kârı veya Zararı	5.974,65	
770 Genel Yönetim Giderleri		5.974,65
(770/796) Dönem amortismanının "Dönem Kar-Zararı" hesabına aktarılması için gerekli kayıtları ayrıca yapınız.		

6. ENFLASYON DÜZELTMESİ UYGULANMIŞ BİLANÇO

İşletmenin 30.06.2024 Tarihli enflasyon düzeltmesi uygulanmış bilançosu aşağıdaki gibi olacaktır:

X Ltd. Şti. (30 Haziran 2024 Tarihli) Bilanço		
	Düzeltilme Öncesi	Düzeltilme Sonrası
I- DURAN VARLIKLAR	75.000,00	83.645,10
A) Maddi Duran Varlıklar	75.000,00	83.645,10
1- Demirbaşlar	100.000,00	119.493,00
2- Birikmiş Amortismanlar (-)	25.000,00	35.847,90
AKTİF TOPLAMI	75.000,00	83.645,10
I- ÖZKAYNAKLAR	75.000,00	83.645,10
A) Ödenmiş Sermaye	70.000,00	83.645,10
1- Sermaye	50.000,00	50.000,00
2- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları	20.000,00	33.645,10
B) Geçmiş Yıllar Karları	10.000,00	11.949,30
1- Geçmiş Yıllar Karları	10.000,00	11.949,30
C) Dönem Net Karı (Zararı)	-5.000,00	-11.949,30
1- Dönem Net Zararı (-)	5.000,00	11.949,30
PASİF TOPLAMI	75.000,00	83.645,10